

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Øvre Eiker

Emne: Gamal engkultúr

Bygdelag:

Oppskr. av: Anders Røpeid

Gard:

(adresse):

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Kristian Teigen, ~~50 år~~, f. i Øvre Eiker, bonde på Teigen

SVAR

f. 1873.

1. Det heitte eng og utslått

ekre = eng i omlop

adlegg = eng første året etter det er sidd i gras-
frø.Kjende ikkje noko namnskilje eller kvaliteten
på enga, det sinaste måtte vere myr og fast
bakke.Skilde mellom naturleg gras, kløver og timo-
hei. Det er naturleg gras i kunstig eng og.
Det var ikkje noko namnskilje eller kvali-
tetten av utslåttene.2. Både utslått og eng vart rydda for kvist og tre
som voks innout.

Det vart gjort om hausten.

Kvisten og tre vandra ein i kiser. Disse vart
brent i mai-juni. I breuna sidd ein kross
(røy, men helst begg) som ein hakka ned.
Man hadde sjøl brent kiser for ein 40 år sidan
men hadde sidd høymø i.

Stor rydda ein best så godt ein vann med det.

3. Var ikkje av at det vart gjort noko med mosse-
vatten eng. Kjennr ikkje hi at ein kan drepa
moss med vatten.

Fær - Nils Råen - fortalde at i hans ungdom var det ikke snakk om å så grasfrø i ardegg, men K.T. kan ikke hingsa anna enn at det var kjøpe-frø å få. Men han hadde sjøl sådd høymø når han hadde lært kass i utslått (sjå 2).

4. Det var lite grøtting for 1900, ikke dreus høye å få.

Kjenner ikke til vatning av eng. Fiskum- elva fløyms over eitpar mål av junnmarks kvort av, står over ut jamdøge eller så. Finer ikke engu has godt av det.

5. Så lenge K.T. kan hingsa har engu fått natur- leg gjødsel kvart år. Ho fekk om lag heluta av det ein hadde. Det var helst kringjødde. Koss Man rekna 14-15 lass pr. dekar. Det var lite

6. Ukjent | gjødsel på utslått.

7. Kjenner til sig for gjødselkjellor. Det kunne verta spreidd med stekkerennur. Jølv hadde han kjøpt det ut og spreidd det.

Kjenner ikke noho namn på siget eller den delen av ^{gjødet} garden som fekk siget over seg.

Kjenner ikke til at ein tok omsyn til siget når ein skulle fræsra huse.

8. Ein kjøpte ut gjødsel både om våren (vinteren) og hausten eller som det fall.

Ein brukte same reidskapen som ~~om våren~~ ved gjødsling av åker. Om våren

Om vinteren kjøpte ein gjødte ut i store hængar, om lag 20 lass i kvar. Ut på våren kasta ein om desse hængane og brukte gjødte fin med grev. Så spreidd ein med ein stas, finkanta trespade. K.T. hadde jølv gjort det lenge. Det var ikke vanleg å bruke

slått.

9. Det var bare i førtene ein heitte eng og ein viren. Ein hænsten heitte ein bare det som skulle pløggast. Det andre slepte ein kyrne inn på terre dersom ^{graset} det vart så stort at det ville venta til skade for vaksken året etter. Men måtte gjeta kyrne.
10. Det er ikkje noko skifte i dette, men etter ein jekk elektriske gjerde, fell gjetinga beurt.
11. Dersom kyrne og vaksen hadde heitt eng som ikkje skulle pløggast, ^{trappa} ein røkene sund varen etter med ei rime og spreidde dei ut over. Det gjik ein enda.
12. Nå er kyrne inne i vinterfjøset om natta. Det har var sommarsjø på Tingen, men det vart rime for 50-60 år sidan. Rime sommarfjøset var det oppbrøti land, om lag 142 mil. K.T. hadde mykje potete der, men nå ville han leggja det att til heite.
- 13-18 Ukjent
19. Kjenner:
 Trå: "det må vera ~~trå~~ på ein måte som i inngjerding"
 fage: inngjerding. Det er ei slik på ein av grannegardane, ligg av for huse, det er fjell og litt grasmark der. For kyrne.
20. K.T. Kjenner herre Ransenetra. Der var det inngjert slådemark som jekk sommargjødsla på setra.
21. Orka vart brukt til gjøddel, men det måna svart lite. Tjume tok vare på bein, fekk male dei til mjøl som dei gjødsla både akter og meg med.